

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2021 | Week 39

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 3 oktober 2021

09.30 uur ds. M. van Kooten

15.00 uur ds. J.J. Mulder te Krimpen a/d IJssel

D.V. woensdag 6 oktober 2021

19.30 ds. M. van Kooten (Bijbellezing)

Collecten

1. Fonds christelijke doeleinden

2. Kerk

3. Instandhouding predikantsplaats

Van harte aanbevolen

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de

vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Kinderoppas

De kinderoppas zal vanaf D.V. 10 oktober weer één keer per 2 weken gaan plaatsvinden op het moment dat de groep L-Z 's morgens aan de beurt is.

Tijdens deze morgendienst kunnen alle ouders (groep A-K en groep L-Z) gebruik maken van de kinderoppas en tevens de kerkdienst bezoeken.

Hartelijke groeten, Erica Koetsier en Teunie Bossenbroek

Aanpassingen kerkdiensten

Naar aanleiding van de persconferentie van de overheid, waarin verdere versoepelingen zijn afgekondigd heeft de kerkenraad vorige week gesproken over de kerkdiensten. Het belangrijkste besluit is het loslaten van de verplichte 1,5 m afstand houden. Vanwege de vele plaatselijke besmettingen willen nu niet alles loslaten en alle banken gebruiken. Vanaf komende zondag zullen we de vrije ruimte tussen de banken terugbrengen tot 1 bank. Daarmee hanteren we nu nog een veilige, vrije ruimte van 1,3 m. In de ochtenddienst blijven we vooralsnog uitgaan van de huidige 2 groepen. In de middagdienst is iedereen welkom. Komende zondagochtend is groep met achternaam A-K aan de beurt. De rijksoverheid geeft ook bij deze versoepeling geen beperking meer voor de samenzang. We zullen dit dan ook niet meer beperken. Zie verder de verzonden nieuwsbrief. Heeft u deze niet ontvangen, en wilt u deze alsnog via de mail of Whatsapp ontvangen, wilt u dit dan melden bij de scriba.

Catechisaties

De eerste catechisatielessen zijn achter de rug. Ik mis nog een aantal gezichten maar die kunnen er natuurlijk allemaal vrijdags zijn. Ik schrijf dit namelijk na de eerste maandagcatechisatie en voor de vrijdagavondcatechisatie. De leerstof voor de eerste maandagavondgroep is het memoriseren van de bijbelboeken van het Nieuwe Testament en maken de vragen en opdrachten op blz. 13 van LotL 1b.

De tweede groep moet leren Ezechiël 36:26 en maken de opdrachten op blz.14 van LotL 2b. De laatste groep moet leren vraag en antwoord 86 van de Heidelberger Catechismus en maken de vragen en opdrachten op blz.13 en 14 van LotL 4a.

De vrijdagavond catechisanten krijgen les uit Hellenbroek maar omdat Hellenbroek alleen de wet in het algemeen noemt willen we de eerste tien lessen aan de tien geboden besteden. De eerste keer moeten de catechisanten vraag en antwoord 94 kennen.

JV de Schatgravers

Eindelijk! We kunnen weer van start! D.V. dinsdagavond 12 oktober willen we dit vieren met -alsnog- een gezellige BBQ. Bij regen is er binnen genoeg ruimte en mocht het inmiddels wat koud zijn, dan warmen we ons (met marshmallows) bij het vuur.

Wie? Alle jongeren uit groep 7,8 en klas 1 zijn van harte welkom. Vertel het gerust verder en neem je vrienden/klasgenoten mee!

Waar? Vierhousterweg 92 in Elspeet, bij de familie Stelwagen

Wanneer? dinsdagavond 12 oktober, vanaf 18.00 uur tot ongeveer 20.30 uur

Tot ziens de 12e!

Hartelijke groet van Willie, Machiel en Annemiek

Zondagsschool Abia

D.V. aanstaande zondag 3 oktober hopen we weer te beginnen met de zondagsschool. Je stoel staat al klaar om 11.10u in 't Kerkerf. We eindigen om 12.00u. Tot dan!

Hartelijke groetjes het team van de zondagsschool

Bijbellezing

We hopen na de serie bijbellezingen over de brief van Paulus aan Titus komende tijd de profeet Daniel te behandelen. Komende woensdag is het eerste hoofdstuk aan de beurt. Allen hartelijk welkom om 19.30 uur in de kerk.

Bijbelkring

Vanwege de coronamaatregelen is de bijbelkring na de lockdown vorig jaar niet meer bij elkaar gekomen. We willen daar weer mee starten en ons onderzoek van de Openbaring aan Johannes vervolgen. We gaan verder met het 17e hoofdstuk. De data van samenkomen zijn D.V. dinsdag 19 oktober, dinsdag 16 november, dinsdag 14 december, 25 januari, 22 februari en 22 maart. We beginnen om 19.30 uur. Nieuwe gezichten hartelijk welkom.

Uitleen Bibliotheek Tolle Lege

Er is weer een nieuw rooster gemaakt voor de uitleen voor de maanden oktober tot en met december. Dit rooster is ook te vinden op de website van de bibliotheek: www.tollelege-elspeet.nl.

Groep 1 Apperloo tot en met Brink:

- Van 9.30 tot 10.15 uur op 2 en 16 oktober
- Van 10.15 tot 11 uur op 30 oktober en 13 november
- Van 11 tot 11.45 uur op 27 november en 11 december

Groep 2 Broek tot en met Guliker:

- Van 10.15 tot 11 uur op 2 en 16 oktober
- Van 11 tot 11.45 uur op 30 oktober en 13 november
- Van 9.30 tot 10.15 uur op 27 november en 11 december

Groep 3 Hardenberg tot en met Koster:

- Van 11 tot 11.45 uur op 2 en 16 oktober
- Van 9.30 tot 10.15 uur op 30 oktober en 13 november
- Van 10.15 tot 11 uur op 27 november en 11 december

Groep 4 Kroes tot en met Ouwendorp:

- Van 9.30 tot 10.15 uur op 9 en 23 oktober
- Van 10.15 tot 11 uur op 6 en 20 november
- Van 11 tot 11.45 uur op 4 en 18 december

Groep 5 Pieters tot en met Slot:

- Van 10.15 tot 11 uur op 9 en 23 oktober
- Van 11 tot 11.45 uur op 6 en 20 november
- Van 9.30 tot 10.15 uur op 4 en 18 december

Groep 6 Smit tot en met Zwaan:

- Van 11 tot 11.45 uur op 9 en 23 oktober
- Van 9.30 tot 10.15 uur op 6 en 20 november
- Van 10.15 tot 11 uur op 4 en 18 december

Van harte welkom in 'De oude School'!

Westeremden

Het driedaagse reisje door Groningen waaraan ik enkele weken geleden leiding gaf eindigde met een bezoek aan de Menkemaborg te Uithuizen en tenslotte de oude kerk en pastorie van Westeremden. Westeremden is een heel klein plaatsje met ongeveer 350

inwoners. In vroeger dagen was het een plaats van betekenis in het Groningerland dat zelfs met de zee verbonden was. Men noemde het Westeremden om het te onderscheiden van het Duitse Emden in Oostfriesland, niet zo heel veel verder. De Middeleeuwse kerk die vroeger gewijd is aan de apostel Andreas is al bijna een halve eeuw eigendom van de Stichting Oude Groninger Kerken. Het volledige kerkinterieur is nog in takt zoals de kansel, de herebanken en het van Oeckelen-orgel. De hervormde gemeente heeft afstand genomen van het kerkgebouw daar ze een combinatiegemeente gingen vormen met omliggende gemeenten zoals Zeerijp en Eenrum. Daarbij zou het onderhoud van zo'n oude kerk toch een te groot kostenplaatje worden. Daarbij moet niet vergeten worden dat er in het kleine dorp ook nog een gereformeerde kerk is, er een aantal gezinnen gereformeerd vrijgemaakt is en helaas ook velen onkerkelijk. De oude Andreaskerk wordt voor eredienst sedert 1993 gebruikt door de gereformeerden vrijgemaakt. In vroeger dagen was de hervormde kerk van Westeremden een vitale gemeente, terwijl ook het woord Gods in alle zuiverheid mocht klinken. Een blik op het predikantenbord in het kleine consistoriekamertje laat ons verschillende namen zien. Veelal onbekend voor me. Eén bekende zag, namelijk ds.Nanko Warmoltz (1804-1889) geweest die een zwager was van de bekende ds.A.P.A.du Cloux. Een van zijn zoons werd ook vernoemd naar ds.du Cloux wiens huwelijk kinderloos bleef. Warmoltz heeft de hervormde gemeente van Westeremden gediend van 1832 tot 1863. Warmoltz (ook wel als Warmolts geschreven) was een getrouw wachter op Sions muren. Anders dan zijn oom Henric Rudolphus (1767-1836), zijn neef Jodocus Henricus (1800-1835) en zijn achterneef Henricus Rudolfus (1825-1904) die de Groninger richting waren toegegaan, voorloper van de vrijzinnigheid. De laatste gemeente van de Westeremdense Warmoltz was Wanswerd-Jislum in Friesland dat vroeger ook een echt hervormd-gereformeerd bolwerk was. Hij was daar de directe voorganger van W.R.Kalshoven die later naar Elspeet kwam. Van hem is bekend dat hij adhesie betuigde met zijn zwager die protesteerde tegen de het beroepen van de uiterst vrijzinnige predikanten Meyboom naar Amsterdam en Zaalberg naar Den Haag terwijl de gemeenten juist in grootste meerderheid een predikant begeerden die vasthield aan Schrift en belijdenis. Zijn kleinzoon Elibertus Warmoltz (1874-1948) was o.a. predikant te Nunspeet en Heerde terwijl een andere kleinzoon Nanko Warmoltz (1866-1934) de hervormde gemeente van Neerlangbroek heeft gediend.

Diens zoon (achterkleinzoon dus van de Westeremdense Warmoltz) was Nicolaas Warmoltz (1897-1986) Deze was achtereenvolgens predikant te Garderen, Vreeswijk, Aalst (Gld) en Valburg. Van zijn zoon, kleinzoon en achterkleinzoon alsmede ds.M.J.G.J.van de Poll (1873-1928) die met een kleindochter trouwde en o.a. Moercapele en Elburg diende mag gelden dat ze allen de weg mochten gaan van hun vader, groot- en overgrootvader, zij het dat de een meer gaven had dan de ander. Ze mochten onverkort vasthouden aan de gereformeerde beginselen. Zijn zoon Nikolaas (1833-1894) die van 1865 tot 1873 in het Friese Ee gestaan heeft kreeg tijdens het Friese Reveil toelooft van heinde en verre. Er waren daar volgens Wumkes -de beschrijver van het Friese Reveil- wel drie koffiehuisen beschikbaar om 's zondags de gasten van elders te herbergen. Overigens waren dat geen cafe's of hotels maar woningen van kerkgangers. Het was er 's zondags in ieder geval overvol. Hij behoorde ook tot de Friesche Gereformeerde predikantenvereniging die opkwamen voor het verdedigen van de waarheid tusschen van toenemend modernisme maar toen het merendeel daarvan in doleantie ging hield Warmoltz het voor gezien. Hij wilde op zijn post blijven.

De pastorie naast de kerk te Westeremden is al geruime tijd bewoond door de kunstschilder Henk Helmantel omdat er geen eigen predikant meer was en de pastorie te koop werd aangeboden. De pastorie wordt aldaar ook wel weem genoemd, zoals dat wel meer het geval is in het Oosten van het land. Weem (ook wel geschreven als weme, wheem of wheeme) is een middelnederlands woord dat pastorie maar ook bruidsschat betekent. Pastorie en bruidsschat hebben niets met elkaar uit te staan of het zou moeten zijn dat de hoofdbewoner van een pastorie bruidswerver zou zijn voor de grote Bruidegom Christus.

De pastorie die door Helmantel bewoond wordt is niet degene die hij aanvankelijk kocht. Het is een replica van de oude pastorie die er tot 1914 had gestaan en toen plaatsmaakte voor een 'modern' woonhuis. Helmantel die de pastorie kocht in 1967 brak zeven jaar later de pastorie af en heeft op de funderingen van de oude weem en met behulp van tekeningen en oude stenen een nieuwe weem gebouwd. Helmantel heeft er een atelier en expositie ingericht. Zijn schilderijen mogen er zijn en worden vooral gekenmerkt door stillevens en kerkinterieurs al mag het doek 'Westeremden in de sneeuwstorm' er ook zijn. Wat een bijzondere gave is toch de schilderkunst. In een interview dat in 1999 in de Gezinsgids stond reageerde hij op de opmerking of hij christen-kunstenaar is: 'De aarde is des Heeren en haar volheid, staat in Psalm 24. Dat

geeft in één zin aan hoe het er voor staat. Alles wat er is, is overweldigend. Een pruim is in zeker opzicht net zo religieus als een open bijbel. Een pruim is ook een getuigenis: alles is van de Heere.’ Heel bekend van Helmantel is het stilleven van een oude bijbel op een helder wit laken met duidelijk zichtbaar de vouwen erin. De bijbel ligt opengeslagen bij het begin van het Nieuwe Testament. Een doorzichtig vaasje met water en een takje met tere jonge groene blaadjes staat op die bladzijde, terwijl het glas de naam ‘Jesu’ uitvergroot, Die het nieuwe leven geeft. Mooi wanneer een kunstschilder op die manier de aandacht vraagt voor de Heere Jezus, zonder Hem Zelf uit te beelden. Daarmee geeft de kunstschilder tegelijk aan waarom ooit de weem is gebouwd, namelijk opdat de predikant in zijn studeerkamer en bidvertrek zich zou voorbereiden op het schilderen van Christus, niet met penseel zozeer maar middels de prediking van het Woord zoals Paulus dat verwoordt in Galaten 3:1 alwaar we lezen: ‘O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelke Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?’

Bij de diensten

Komend zondag hoop ik 's morgen verder te gaan met de behandeling van de nachtgezichten van Zacharia. We lezen Zacharia 4. 's Middags hoopt uw oud plaatsgenoot ds.J.J.Mulder voor te gaan daar ik zelf dan in Vaassen wordt verwacht. Gezegende diensten toegewenst.

Ter overdenking

Laten we ons vast voornemen meer over de Bijbel te mediteren. Het is een goede zaak om, als we de wereld intrekken, twee of drie teksten met ons mee te nemen om daar over na te denken iedere keer dat we daartoe de gelegenheid hebben. Daardoor worden we voor veel ijdele gedachten bewaard en dringt hetgeen we die dag lezen hebben dieper door. Daardoor wordt onze ziel voor vruchteloosheid en het uitbroeden van slechte dingen bewaard. Onze gedachten worden erdoor geheiligd en verlevendigd en zo wordt voorkomen dat ze worden als een vijver waar de kikkers gedijen maar de vis sterft (J.C.Ryle 1816-1900).

de redactie